

**Handläggare**  
Giulia Ray  
Telefon: 08-508 31937**Till**  
Kulturnämnden  
2019-12-10

## **Motion (KS 2019/847) från Olle Burell (S) om kulturhus i varje stadsdelsområde. Svar på remiss från kommunstyrelsen**

### **Förslag till beslut**

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar:

1. Att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat

Robert Olsson  
KulturdirektörPatrik Liljegren  
Biträdande förvaltningschef

### **Sammanfattning**

Olle Burell (S) lämnade den 22 maj 2019 en motion där kommunfullmäktige föreslås besluta att Stockholms stad i samverkan med civilsamhällets och det icke-vinstdrivande kulturlivets organisationer ska utreda möjligheterna om ett kulturhus i varje stadsdelsområde, utformat utifrån lokala behov och förutsättningar. Motionären vill att en samlad strategi tas fram och att skolornas potential vägs in i det arbetet.

Kulturförvaltningen ser liksom motionären betydelsen av den kulturella infrastrukturen och delar motionens ambition att kultur ska vara lätt tillgängligt för stockholmarna med en jämn spridning över staden. Kulturförvaltningen konstaterar att främjandet av kulturetableringar genom kulturlotsning och stadsplanering är ett kontinuerligt strategiskt arbete. Det finns också många kulturlokaler i staden där verksamheten kan vidareutvecklas och kulturförvaltningen arbetar strategiskt med samverkan och att lokaler samnyttjas. Kulturförvaltningen analyserar löpande stockholmarnas behov och civilsamhällets initiativ kring allmänna samlingslokaler med kulturverksamhet. Ambitionen är att så långt det är möjligt stödja de initiativ och verksamheter

som svarar mot stockholmarnas behov. Kulturförvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns behov för vidare utredning.

## **Underlag för beslut**

Remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad av *Motion (2019/847) av Olle Burell (S) om kulturhus i varje stadsdelsområde*. Remissen är daterad den 22 maj 2019 och remisstiden sträcker sig till den 19 december 2019.

## **UTLÅTANDE**

### **Remissen**

Motionen efterfrågar att Stockholms stad i samverkan med civilsamhällets och det icke-vinstdrivande kulturlivets organisationer ska utreda möjligheterna om ett kulturhus i varje stadsdelsområde, utformat utifrån lokala behov och förutsättningar. Strategin ska ta extra hänsyn till barn och ungdomar i den växande staden och systematiskt stärka tillgången till platser för kultur, bildning och demokrati. Motionären vill att en samlad strategi tas fram och att skolornas potential vägs in i det arbetet. Motionären lyfter Östberga kulturhus som förebild, i att det samlar fler verksamheter under samma tak – bland annat bibliotek, fritidsgård och föreningslivets aktiviteter.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben i samråd med stadsbiblioteket och kulturskolan.

## **Bakgrund**

### **Mötesplatser och lokala kulturhus**

I Stockholm finns ca fyrtio allmänna samlingslokaler och lokala kulturhus. De är föreningsdrivna eller drivna av staden. Mötesplatser för föreningsliv och kultur har på ett självklart sätt funnits med i stadsplaneringen alltsedan Stockholms stad började planera de nya stadsdelar som sedan växte fram på 1950-talet. Verksamheterna skulle bygga på en samverkan mellan staden och de lokalförvaltande organisationer som antingen nybildades eller redan fanns på plats, exempelvis genom den etablerade Folkets Husrörelsen. Det fanns också hemgårdar, med rötter i engelska folkrörelser, som ville utjämna sociala ojämlikheter och ge arbetarna möjlighet till studier och bildning. I vissa fall drevs husen som medborgarhus av staden själv. Som mest uppgick beståndet till cirka 90 kommunalt drivna eller stödda allmänna samlingslokaler. Så småningom etablerades en politisk samsyn

om att stadens möteslokaler skulle drivas av föreningslivet. Samtidigt minskade antalet successivt till dagens nivå, ett trettiotal lokalförvaltande organisationer.

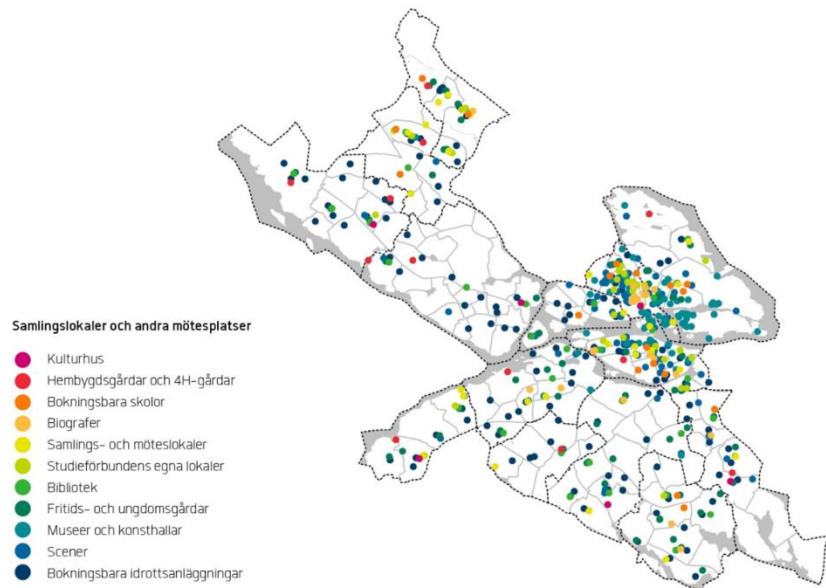
Kulturnämnden beslutar årligen om ekonomiskt stöd till de lokalförvaltande organisationerna. Dessa ideellt drivna mötesplatser får stöd för att vara öppna, demokratiska och bidra till att uppfylla stadens kulturpolitiska mål. De lokalförvaltande organisationerna upplåter bland annat mötesrum, scener, replokaler och studios till föreningsliv, kulturliv och enskilda stockholmare. Organisationerna och deras medlemsföreningar arrangerar också egna kulturprogram. Endast ett fåtal lokalförvaltande organisationer benämner sig som kulturhus, till exempel Hjorthagens kulturhus och Alviks kulturhus, men det större antalet av de lokalförvaltande organisationerna har publika program och fungerar som lokala kulturhus i sina stadsdelsområden. Utöver det fördelar kulturnämnden stöd till tio studieförbund, varav många har egna lokaler som också fungerar som allmänna samlingslokaler/lokala kulturhus.

Några kulturhus drivs av staden genom Kulturhuset Stadsteatern eller stadsdelsförvaltningar. Kulturhuset Stadsteatern finns för närvarande på flera platser; Sergels torg, Skärholmen, Vällingby, Årsta och snart även i Husby. Skarpnäcks kulturhus, Östberga kulturhus och Blå huset i Tensta drivs av respektive stadsdelsförvaltning.

### **Kartläggning samlingslokaler och mötesplatser**

Kulturförvaltningen genomförde på uppdrag av kulturnämnden en undersökning 2015; *Samlingslokaler och andra mötesplatser*. De kategorier som ingick i undersökningen var: samlings- och möteslokaler, bibliotek, kulturhus, biograf, scener, museer och konsthallar, bokningsbara skollokaler, studieförbundens egna lokaler, hembygdsgårdar och 4H-gårdar, fritids- och ungdomsgårdar samt idrottsanläggningar med bokningsbara lokaler. I stadens 14 stadsdelsområden fanns minst ett kulturhus eller samlingslokal som används som ett hus för kultur.

Undersökningen visade att antalet samlingslokaler behöver öka i takt med att medborgarantalet ökar. Särskilt i de nya tillkommande stadsdelar som växer fram. Vid tidpunkten för undersökningen bedömdes följande stadsdelsområden ha störst brist på samlingslokaler: Bromma, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta.



*Kartan visar de samlingslokaler och andra mötesplatser som kartlades i kulturförvaltningens undersökning med samma namn, 2015.*

### Etablering av allmänna samlingslokaler och lokala kulturhus efter kartläggningen

Sedan kartläggningen genomfördes har Östberga kulturhus med stadsdelsförvaltningen som huvudman etablerats i Enskede-Årsta-Vantör. Tre nya föreningsdrivna organisationer får stöd som lokalförvaltande organisationer. Dessa finns i Älvsjö (Älvsjö Park Folkets hus), Sköndal (Sköndalsgården) och i Skärholmen (Föreningen FOLK).

### Pilotsatsning på lokala kulturhus

Under 2017-2018 genomförde kulturförvaltningen en pilotsatsning om lokala kulturhus i dialog med stadsdelsförvaltningar (dnr 1.1/1228/2018). Kulturförvaltningen tecknade överenskommelser med Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. Som ett delresultat etablerades Östberga kulturhus och Mötesplats Fagersjö. Ett annat delresultat var att de befintliga Skarpnäcks kulturhus och Blå Huset i Spånga-Tensta utvecklades. Pilotens insatser utgick från de deltagande stadsdelsförvaltningarnas utmaningar och behov.

### Exemplet Östberga kulturhus

Som en del i pilotsatsningen runt lokala kulturhus tillskapades Östberga kulturhus, där bibliotek, kulturskola och stadsmuseet tagit plats vid sidan av fritidsgård, fältassistenter och öppna förskolan. Verksamheten har visat att den når prioriterade målgrupper på ett mycket bra sätt. Biblioteket är en mycket omtyckt del av kulturhuset. Utlåningssiffror och stort deltagande

i läsfrämjande aktiviteter har utvecklats positivt. Vid sidan av biblioteket har också kulturskolan och föreningslivet verksamhet i huset. Till exempel har en nybildad ateljéförening flyttat in.

### **Föreningslivets tillgång till skollokaler**

2016 fick kulturnämnden, utbildningsnämnden och idrottsnämnden i uppdrag att samverka för att tillgängliggöra stadens lokaler för föreningslivet (1.1/2627/2016). Målet var att minst en skola i varje stadsdel skulle upplåta sina lokaler till kultur- och föreningslivet. I en första insats tillgängliggjordes 13 skollokaler i nio skolor. Lokalerna är bokningsbara i idrottsförvaltningens bokningssystem.

### **Utredning om live- och kulturscener (2019)**

I *Fler platser i staden för live-och kulturscener* (dnr 6.1/1320/2019) kartlade kulturförvaltningen Stockholms fria kulturlivs villkor för- och behov av kulturscener. Förvaltningens rekommendationer var:

- Stärka förutsättningar för befintliga musikscener och nya etableringar
- Skapa förutsättningar för en ny scen för dans och samtida cirkus
- Stärka förutsättningarna för en bredd av teaterscener.
- Utveckla barnkulturscenerna
- Använd de resurser som finns
- Satsa på platser med potential

### **Förvaltningens synpunkter**

I Stockholm finns flera olika mötesplatser och lokala kulturhus, med olika huvudmän. De kan vara föreningsdrivna eller drivna av staden. Kulturförvaltningen bedömer att flertalet av de trettio föreningsdrivna lokalförvaltande organisationerna som får stöd från kulturnämnden fungerar som lokala kulturhus i sina stadsdelsområden. Utöver det har flera studieförbund lokaler som fungerar som allmänna samlingslokaler/lokala kulturhus. Några kulturhus drivs av staden genom Kulturhuset Stadsteatern eller stadsdelsförvaltningar. Stadsteatern finns för närvarande på flera platser; Sergels torg, Skärholmen, Vällingby, Årsta och snart även i Husby. Skarpnäcks kulturhus, Östberga kulturhus och Blå huset i Tensta drivs av respektive stadsdel.

Kulturförvaltningen ser liksom motionären betydelsen av den kulturella infrastrukturen och delar motionens ambition att kultur ska vara lättillgänglig för Stockholmare med en jämn spridning över staden. Kulturförvaltningen konstaterar att främjandet av

kulturetableringar genom kulturlotsning och stadsplanering är ett kontinuerligt strategiskt arbete. Det finns också många kulturlokaler i staden där verksamheten kan vidareutvecklas och kulturförvaltningen arbetar strategiskt med samverkan och att lokaler samnyttjas. Kulturförvaltningen analyserar löpande stockholmarnas behov och civilsamhällets initiativ kring allmänna samlingslokaler med kulturverksamhet. Ambitionen är att så långt det är möjligt stödja de initiativ och verksamheter som svarar mot stockholmarnas behov.

Kulturförvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns behov för vidare utredning. Det pågår ett arbete i den riktning som motionen pekar på. Kulturnämnden har i uppdrag att skapa goda förutsättningar för ett rikt kulturliv för alla stockholmare. Barn och unga är prioriterade och stockholmarnas tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande ska öka. Kulturskolans verksamhet ska breddas och göras mer tillgänglig för fler genom att i högre utsträckning involveras i skolans lokaler.

## **Bilagor**

1. Följebrev *Motion om kulturhus i varje stadsdelsområde, KS 2019/847.*
2. Remiss av *Motion om kulturhus i varje stadsdelsområde.*